

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Într-un de Duminică pe
an fl. 1.50.

Într-un Komünia și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:

pe 1 și 2 rânduri: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Nu există trădători!

Cum a ajuns partidul nostru național în starea de slăbiciune în care se găsește?

Așa, că după ce aproape încetaseră certurile născute din așa zisă afacere a „averii naționale“, deodată, ca trăsnetul, vine Aurel C. Popovici și scrie în „Tribuna“ articoli unul mai fulgerător decât altul, dând alarmă că... sântem vinduți!

Ear' cel care ne-a vîndut — se înțelege: Ungurilor — era însuși dl. D. Sturdza, întâiul sfetnic al M. Sale Regelui Carol I al României.

Și scria Popovici cu atîta convingere, în cât par' că ar fi fost de față când Baronul Bánffy a dat arvună domnului D. Sturdza, ear' toate aceste lucruri erau crezute aici pînă la cel din urmă cuvînt... Vai era de cel ce îndrăznea să se îndoiască. Era o teroare, că amicii noștri dela „Revista Orestiei“ s'au sfîșit în publice întîmpinarea în care Septimiu Albini, secretar al comitetului național, arăta că sgomotoasele „desveluiri“ sînt fruct al închipuirii.

Avem mîngăierea să cetim acum în „Liga Română (nrul 18 Maiu) un articol, care dărîmă tot ce „Tribuna“ a scris în afacerea „trădării“.

Ear' bucuria simțim nu pentru-că toți amicii noștri cari au fost injuriați pe nedrept sînt acum răsbunați, ci pentru-că articolul acesta, scris în foaia redactată de dl. A. C. Popovici, cel-ce zicea că a „desvelit“ trădarea, o să contribuie mult la limpezirea situației, o să facă cu puțință unirea tuturor luptătorilor cari s'au desbinat pe nenorocita chestia a „trădării“, și astfel o să aducă o pace binefacătoare în partidul nostru național.

Eată articolul care ne spune că nu există trădători:

„Congresul anual al Ligei se va întruni de astădată la 21 și 22 Maiu.

Bunul simț și patriotismul membrilor Ligei au făcut cu puțință, ca acest Congres să se întrunească earăși în unitate de vederi și de stăruințe, precum se întruneau Congresele în anii trecuți.

Discordiile ce s'au ivit în Congresul din Maiu anul trecut sînt șterse, și șterse și uitate vor rămîne.

Să lasăm curioșilor sarcina de a desgropa motivele și fazele neînțelegerilor și desbinărilor azi istorice. — Noi să ne mulțumim, că disensiunile ni-au luminat și ni-au dat un învățămînt prețios. Azi știm și simțim cu

toții, că partidele noastre politice, pe lângă tot patriotismul lor, nu pot și nu trebuie să se desbine mai departe pe o chestiune, în fond, scumpă lor amîndurora.

Azi știm, că nimic nu poate slăbi mai mult forța de rezistență a fraților noștri, ce luptă sub stăpîniri străine pentru naționalitatea noastră comună, decât spectacolul sfășierilor noastre pe chestiunile tactice lor de luptă.

Legenda, că unul sau altul din partidele noastre de guvernămînt ar fi alcătuit din „trădători, din vînzători de neam și de țeară“, nu mai prinde astăzi în cercurile noastre bine gînditoare.

E un lucru natural și explicabil, că oamenii noștri de stat, mai ales cînd sînt în fruntea afacerilor țării și simțesc răspunderea situației lor să incline mai mult spre o politică de moderațiune. Dar' tocmai această considerațiune constituie pentru oamenii noștri de stat, cînd sînt în opoziție, o patriotică datorie a nu proclama rezerva firească a celor ce întîmplător se găsesc la guvern drept „trădare“ și „vînzare de neam și de țeară.“

Se poate oare, că un om cu mintea întregă să creadă serios că unul sau altul din partidele noastre ar fi „vîndut“ străinilor țeara și neamul nostru?

Din nenorocire, ani dearîndul acest cap de acuzare s'a făcut, și partidele noastre ajunseseră a fi clasate după-cum unul se credea pe sine patriot, ear' pe celalalt îl proclama trădător.

Negreșit, această desastroasă tactică de partid n'a fost nici-odată opera vr' unui partid din țeară, ci a câtorva personalități politice.

E destul de profundă desbinarea noastră pe motive de politică internă, e destul de violentă lupta noastră de partide, pentru ca să ne mai putem permite luxul de a ne desbina, de a ne ataca și a ne urî unii pe alții pe o chestie a celor mai românești sentimente, pe o cauză comună nouă tuturor celor din țeară, și comună tuturor Românilor.

Să ne gîndim un singur moment la efectul, pe care trebuie să-l producă în cele din urmă sfășierile noastre pe chestia națională între frații noștri asupriți!

Ei, cari ori de câte ori vin în „țeară“ vin cu gînd curat și suflet senin, și ne consideră pe toți frații

de-opotrivă patrioți și gata de a le da o mîna de ajutor, ei, frații noștri de sub stăpîniri străine și dușmane, nu pot cuprinde cu mintea lor cum ar fi cu puțință, ca din cauza luptei lor de apărare națională noi să ne certăm cu ultimele mijloace ale violenței nu pentru soartea lor ci pentru mici și trecătoare motive de partid.

O adîncă decepție și o desastroasă descurajare trebuie să intre în sufletele fraților noștri, cînd ei trebuie să se convingă de pasiunile ce ne înveninează cele mai nobile simțiri, ne frîng rîndurile și ne paralizează orice concentrică și patriotică acțiune de ajutor pentru ei, cei-ce luptă cu bărbăție, jertfesc și suferă în tăcere și sînt mulțumiți cu conștiința, că-și fac datoria de credincioși și devotați soldați ai naționalității noastre comune.

Avem reputațiunea de a fi cel mai chibzuit popor din Orient.

Să o păstrăm dar' și s'o coraborăm și de aci înainte cu faptele noastre.

Din toate aceste frămîntări și lupte din trecut noi putem conchide la un singur lucru: partidele noastre de guvernămînt sînt animate de aceiași iubire de neam și de țeară, dar tactica pasionată de a declara pe unul sau altul, ca fiind „trădător“, este o nenorocită armă, care, să sperăm, n'are să mai fie utilizată. A fost o tactică greșită, rezultat al pasiunilor profunde ce sbuciumă viața noastră publică, și interesul nostru național ne obligă a ne feri de ea.

Cu satisfacțiune putem constata azi, că toții oamenii de inimă cari înțeleg necesitatea de a fi și de a prospera a Ligii, sînt azi în deplin acord asupra acestui punct, și Liga a devenit iarăși un teren neutru de întîlnire și de patriotică colaborare.

Între Ligisti nu mai există nici o umbră de animosități; cu toții ne considerăm o singură familie de Români și avem un singur dor: să concentrăm forțele noastre, ca ajutorul ce-l dăm fraților noștri asupriți să fie cu atît mai mare și mai efectiv.

N'avem decît să cultivăm sentimentele de dragoste [frățească, de reciprocă stimă și de armonie între noi toți, pentru ca să putem deschide calea unei idei mari și epocale: ideii de apropiere și de bună înțelegere, pe chestia națională, între bărbății noștri de Stat din toate partidele.

Ideia aceasta ar trebui să preocupe constant pe toți Românii cu tragere de inimă pentru cauza Românișmului, pentru că ea constituie un mijloc puternic și chiar determinant în toate chestiunile noastre ce privesc interese naționale permanente.

În momentul cînd această idee s'ar săvîrși în dezvoltarea noastră culturală, Românii de pretutindeni ar avea atunci de fapt în fața lor nu vreun singur partid politic, nu ostilități, nu personalități singulare și ostile între dîsele, ci autoritatea blîndă dar și impunătoare a Statului Român, interesul și soliciținea României, în accepțiunea proprie a cuvîntului.

Dar calea spre o asemenea de inimă înălțătoare apropiere și bună înțelegere a partidelor noastre pe chestia națională trebuie netezită de toate micile vrajbe și zizanii, iar această netezire se va face cu atît mai curînd, cu cît dragostea și încrederea reciprocă între Ligisti vor deveni din ce în ce mai sincere și mai cimentate.

Așteptăm acum ca dl. Dr. I. Rațiu să dea poruncă a se reproduce acest articol și în „Foaia Poporului“, ai cărui redactori avuseseră nesocotința să vorbească și ei poporului dela țeară despre „mișeliasca tradare“.

Trbuie luminați toți căți au fost seduși să creadă povestea urită care întăritase pe frați împotriva fraților.

O știre îmbucurătoare.

Vestim cu deosebită bucurie, că Al-teța Sa Regală principele Ferdinand al României e înafară de ori-ce primejdie. În urma îngrijirii ce i-au dat medicii, dar' mai ales că principele este de o constituțiune robustă, bărbat înalt și tare, peste zilele de crîșă s'a trecut norocos și acum ilustrul bolnav merge spre vindecare.

Cea dintăiu veste despre starea mai bună a principelui s'a dat Luni.

Mulțimea care aștepta în curtea palatului dela Cotroceni, a primit știrea cu deosebită bucurie. În aceiași zi, spre seară, multime de lume s'a adunat înaintea palatului regal, și M. Sa Regele, plin de bucurie, a eșit El însuși pe balcon să spună poporului: „Este bine!“... Mulțimea a erupt în puternice strigăte de: „Să trăiască!“

Foile toate au lăsat la o parte ori-ce discuție sau ceartă, și după ce zile de-a

rëndul au scris într'un ton nespus de dureros — căci Vineri se credea că principele va cădea jertfă boalei crude — acum scriu cu o bucurie cum numai în momente mari de veselie națională s'a mai pomenit. In biserici de mai multe zile se fac slujbe dumnezești și din palate până la colibe, țoți numai la principele bolnav se gândesc, ear' curțile împărătești și regale întrebă zilnic de sănătatea celui de a cărui viață e legată, așa zicând, sourtea României.

Rugăm și noi cerul să se îndure de Augustul bolnav, și după ce l-a trecut prin atât de grea încercare, să-i redea sănătatea și ani mulți să-l țină spre fericirea Românilor, cari mai ales cu acest prilegiu dureros și-au arătat iubirea și credința nestrămutată pe care o au către familia domnitoare.

Închiderea Reichsrathului.

De zile și săptămâni întregi, conducătorii partidului „liberal” și social-democratic din parlamentul austriac prin urgisita lor purtare scandaloasă în marele sfat împărătesc, zădărnicesc ori-ce lucrare bună și folositoare pentru interesele comune ale statului. Lor nu le pasă, că prin ținuta lor primejduesc constituția, că discreditează în afară numele și vaza monarhiei. Din contra ei se laudă că scandalurile ce le fac în Dietă le fac din patriotism!

Aceasta însă era o stare de lucruri, care nu se mai putea suferi. Germanii și Slavii în special industrialii creștini, prin petițiuni și în adunări publice, atât în Viena, cât și în orașele celorlalte provincii ale monarhiei au început energic să protesteze în contra purtării scandaloase a „liberalilor” din parlament.

Cu toate acestea, scandalurile se întreprindeau în chip tot mai violent din ședința în ședință, astfel, că ministrul-president contele Baceni a fost silit să recurgă la cel din urmă mijloc, pentru a le pune capăt.

În ședința de Mercuri, 2 Iunie st. n., contele Baden a declarat, că, deoarece opoziția (liberalii și social-democrații), prin mulțimea de scandaluri împedecă cu forța toate lucrările constituționale ale parlamentului: la însărcinarea Majestății Sale și la porunca dictată de murile interese ale statului, — e silit să închidă pe timp nedeterminat sesiunea, nu de mult începută, a Reichsrathului sau a sfatului împărătesc din Viena.

Declarațiunea ministrului-președinte a fost întimpinată cu sgomot mare și cu sbierături asurzitoare din partea opoziției germane „liberale”.

Congresul Ligei.

Mercuri și Joi s'a ținut în București congresul anual al Ligei Culturale.

Delegați din partea secțiunii București au fost aleși d-nii Achimescu Al. c. f. R., Bibicescu I. G., Boambă G. I., Bursan G. G. avocat, Cancicov Vasile avocat, Chintescu N. prof. universitar, Cordea G. N. inginer silvic, Cosăcescu N. prof., Daniilescu Corn. comerciant, Demetrescu Anghel profesor, Delavrancea B. St. avocat, Demetrescu M. Z. cassar Banca Națională, C. Disescu profesor universitar, Florescu A. D., Frunzescu Emil ziarist, Furcă C. N. avocat, Ganea Nic. profesor, Grădișteanu Ionel C., Herescu Zefir, Ionescu Eft. T. c. f. R., Ionescu G. (Göbl), Lupașcu Al., Mavrocordat, G. N. Miculescu Al., Miculescu Vasile student, Nenițescu D. S. avocat, Negoescu Ion

I., Nenoveanu Anton, Păltineanu Barbu avocat, Perietzeanu-Buzău St., Popa George profesor, Popescu Simeon, Popovici Maxim Dr., Procopie Dumitrescu I., Procopescu Nic. avocat, Rădoiu Ion avocat, Rădulescu Motru, Rosetti Vintilă C., Simionescu Petre, Ștefanuț Vasile c. f. R., Smideanu Matei Regie, Tălășescu c. f. R., Tamara G. G. student, Taruseanu Pantele inginer, Urechia V. A. profesor universitar, Ursianu Valerian profesor universitar, Vanicu Anton, Vlădescu Mihail profesor universitar.

Ședința întâiu s'a ținut Mercuri, la orele 9 dimineața, în sala Hugo.

Președintele a rostit un discurs ocașional, după care a urmat apoi darea de seamă a secretarului și raportul censorilor.

S'a început apoi discuțiunea asupra modificării statutelor.

Vom reveni.

„Declarațiune“.

(Dedicație amicilor mei).

Budapesta, 31 Maiu n. 1897.

Aveam un coleg la liceu, care era un cumplit dușman al lui Guttenberg, din pricina că inventând acesta tiparul, l-a silit să cetească uneori și lucruri ce-l făceau nervos...

Tot el, marimimosul, compătimea hârta, pentru-că e osândită a suporta fel și fel de mirozenii...

Curios colegul: meu! Cine însă s'ar lua tocmai după părerea lui!? Cine nu va recunoaște succesele tiparului și ale pravului de pușcă, cari ne-au scos din besna evului mediu, din ghiarele feudalismului la civilizațiunea modernă?

Ce ar fi de noi dacă am trăi încă în era codicelor și a răvașelor? Unde ne-am țipări tot ce ne apasă inimile, tot ce ne trece ca fulgerul prin mințile noastre prealuminate, toate socotelile și socotințele noastre? Unde ne-am zugrăvi floricelele noastre de dragoste? O scrisorică de dragoste pe piele de — cățel, înmuiată în un litru de parfum „heliotrope” s'au „moschus”... auleu s'ermanii de noi! Dar' apoi „pronunțiamentele” noastre, „declarațiunile” cele fulminante cu care ne recomandăm în atenția P. T. publicului român, „rectificările” cu tot felul de subdiviziuni, „întimpinările” și „întimpino-rectificările”?

Nu, nu, — a fost cam într'o ureche colegul meu și n'a avut cuvânt să fie supărat pe Guttenberg!

Însă ear mă întorc. În privința declarațiunilor pare-mi-se tot ar fi potrivită teoria lui Îndeosebi din punct de vedere practic. Închiduiți-vă numai ce minunat ar fi, dacă am ave la un loc toate declarațiunile făcute la noi în timpul din urmă, dacă le-am avea scrise coala pe hârtie de pergament și puse în cadre spre păstrare pentru posteritate.

Am avea un grațios mosaic pentru muzeul național ce se va înființa azi-mâine la Sibiu la insistența dlui Diaconovich*), ear' primblându-ne privirile dela un pergament la altul, dela o declarație la alta, am ajunge la drăguțele de constatări... Am vedea cum știu să se îmbrățișeze extremele, consecuența cu inconsecuența, entuziasmul cu calmitatea și apatia, interesul cu imparțialitatea, nemeșugal cu străinismul, serioșitatea cu ridicolul momentului... cum stau frumusețea la olaltă ca filii acelorasi „declarații”.

Astfel însă, declarațiunile tipărite fiind, este mai greu să-ți compui mosaicul, căci elementele sunt împrăștiate prin toate jurnalele. Voi încerca totuși se constelez un mic tablou din fragmentele ce-mi stau la dispoziție.

*) La care muzeu prietenul meu, înaltul estetician Dr. Dăian aspiră să fie primul director. „Dinsul” (adeck Dăian) desigur s'ar ocupa cu drag de conținutul acestor declarații, unde s'ar vedea îngropată și o parte a comoarei sale intelectuale

Va eși cam bizar, însă fidel fiind, să nu fie spre supărare.

Să privim nițel bunăoară în declarațiunile prețioase ale tinerimei universitare, care dela 1893 încoace este atât de înfățărată de dragoste de neam și a dat mai multe strălucite dovezi despre aceasta, dovezi ce culminează și în declarațiuni. Un învățat german a zis, că tinerimea este echoul vicții publice-naționale a unui popor, însă un echou une-ori cam caprițios. Întrucât este justificată maxima neamțului la declarațiile-echou ale tinerimei noastre, vom vedea.

Anul 1893 este era manifestelor și a răspândirii replicelor.

Anul 1894. În „Tribuna” din 8/20 Maiu, se poate ceti următoarea „declarație” a tinerimei din Viena:

„Tinerimea universitară rom., din Viena, întrunită întru serbarea memorabilei zile de 3/15 Maiu, conștie fiind de înalta misiune ce o are presa națională în lupta pentru drepturile și aspirațiunile poporului, v'ă aduce tributul de recunoștință pentru întotdeauna deamna și neșovăitoarea ținută a ziarului ce redigiat”.

Ziarul era redigiat atunci de Russu, Duică și prietini lor mari și mici.

Tot în acelaș an se poate ceti în „Tribuna” din 17/29 Maiu următoarea declarațiune telegrafică trimisă din Viena la adresa dlui Russu-Șirianul:

„Iubite,

„Tinerimea universitară rom., din Viena, cu bucurie și iubire Te salută martir al neamului român în moment când redat libertății ești. Te admirăm atlet al convingerilor. Să trăiești! Nazdar!”

Îscălită de vre-o doisprezece doctoranzi. Ce limbă dulce, cât sentiment, cât convingere în aceste declarații... Din acelaș an mai datează apoi o mulțime de alte declarații la adresa „centurionului”, la „falnicul stegar” Popovici, la ceilalți martiri etc. etc.

Anul 1895, cătră s'fârșit. Nuorii se îngrămădesc pe orizontul politicii noastre. S'a început era trădării de neam. Trădătorii răsar din toate unghiurile ca ciupercile. Tinerimea se declară. În „Tribuna” — acum schimbată la fisiognomie — aflăm cu litere cât pumnul exclamația Vienezilor și a Pestanilor:

„Reprobăm și condamnăm procedura acestora, cari prin ușurința și nematuritatea lor politică (Asta nu mai e glumă!) au dat ansă la crasă... și cerem curățirea partidului de astfel de elemente.

Verdictul acesta atât de grav și de autoritar era merit de a vesteji pe Russu și pe prietenii sei. „Atletul convingerii”, „admiratul martir” căzuse din grația echoului, — pentru întotdeauna deamna și neșovăitoarea ținută a ziarului ce a redigiat. „Transit gloria mundi, baciule Russu! Păi!? Se puté altfel? S'ă zaharisești d-ta pe Unguri! Se îndulcești pe milenarul nostru dușman de pe malurile Danubiului. Să te faci d-ta tovarăș cu dalde Brote și Slavici, cari cum ne-a spus centurionul, vor să ne vinză pentru o oca de brânză... Grozav, oribil. Atleților, prin aceasta v'ă votăm. regret protocolar în „Tribuna”. Dați-v'ă plainici! În lături!... Oh, da, puțin zăbovitor copil este norocul!

În anul 1896 „Tribuna” înoată cu vésle noi în apele sale. Altul nou (oare și acestea al convingerii?) din fruntea foii își începe producțiunile. Cătră s'fârșitul anului „Tribuna” atacă și denunță societatea „Petru Maior” a tinerimei din Budapesta. Tinerimea bombardează, declară „Tribuna” de inconștie de chemarea sa și li regretă (deja?) procedura. Altul nou, nu r'euâne dator și r'euându-se în zefemele, presintă tinerimea din Budapesta drept „Material instructiv” și o batjocorește în 19 Decembre în modul următor:

„Se compune o declarațiune, — cine știe „cine a compus-o — și se găseșc 25 de membri cari o iscălesc!”

Cată maliție! Cum adecă-te? Așa stă treaba cu declarațiile tinerimei? „Se compune — cine știe cine o compune — și se găseșc alții cari o iscălesc?”... Știi, că are haz această teorie?! Apoi se mai crezi în declarații! Ei, dar chiar dacă ar fi astfel, „Tribuna” ar fi trebuit se fie mai discretă, doar și șeful, ci numai mai eri-alaltieri subscria declarații...

Și ast-fel am ajuns la 1897. Apare „Tribuna Poporului.” Presidentul societății de lectură „Petru Maior”, refuzat de „Gazeta Transilvaniei” recurge la coloanele organului „trădătorilor” și și publică aci filipica sa strașnică și de o strălucită logică în contra „Tribunei” și a „cinstitudinii ei director” (cum l'au numit Măcelariu și Moisil), care îndeosebi pe d-sa l'ă tractat atât de mășter și de fără considerație...

Însă, însă... „Et nunc ad fortissimum”. Trece la mijloc vre-o câteva luni și ești că acelaș cap al societății de lectură, încungiuat de vre-o câțiva rig. în drept și alți prietini, între cari și fericitul seu predecesor, dau o declarație în „Tribuna” din Sibiu, în care protestează vre-o 18 inși în privita lui — Măglaș, pentru a salva astfel reputația tinerimei...

Fiind-că declarația asta este cea mai recentă, fiind-că ori-ce declarație din sinul tinerimei este o manifestare și ca manifestare un fel de activitate a ei, fiind-că acest din urmă act al activității este cel mai picant până acum, merită să ne oprim puțin.

Ce a comis dl Măglaș, de și-a atras ura celor 18 universitari?

L'a dat, rogu-v'ă, o palmă cu pumnul unui neastâmpărat colaborator dela o foaie unguerească, care abuzând totodată și de coloanele imaculatei din Sibiu l'a zis niște grobianități. Totodată a pus în prospect aceeași desfătare trupeză și pe seama celorla dela „Tribuna”. Aceste „scandaloase” destăinuri (ca să nu zic „desveliri”) le-a făcut Măglaș în „Tribuna Poporului”, ca ultime măsuri ce puté să iee față de cei-ce atât de adânc l'au vătămât în „Tribuna”.

Aceste pricini, — plus faptul groznic și punibil, că „Tribuna Poporului” îl avansase pe Măglașiu din eroare la „cercurile universitare” — siliră pe cei 18 rig. în drept etc. a declara în interesul reputațiunii tinerimei circa următoarele:

1. Măglaș nu-i universitar! (Păcat, căci dacă ar fi ar avé și el dreptul de a iscăli sau eventual chiar a compune declarații!)

2. Măglaș e un făcător de scandal.

(Scandal!!)

3. Măglaș e un — individ! (Individ!!)

Bietul M! Câte de toate nu-i! Și Tribuna publică la adresa fostului ei colaborator și redactor de aproape un an la „Foaia Poporului”, astfel de atestate. O fi având motive, s'araca, o fi având...

Toate ca toate însă, dar' nația e mântuită, reputația tinerimei e salvată, o fracție a tinerimei budapestane s'a rostit cuvântul grav și hotărâtor...

Eată mosaicul ce-l presint amicilor mei spre binevoitoarea luare aminte.

Tot are drept neamțul cu teoria lui despre echoul caprițios.

Acuarel.

Austriacii contra Ungurilor.

În n-rul său dela 2 Iunie „Reichswehr” publică un articol extrem de violent la adresa Ungurilor, cari în șovinismul lor au mers până a nu se rușina să comită cele mai mari orgii demonstrând contra trupei teatrale vieneze, care a venit la Budapesta să dea câte-va reprezentațiuni în așa zisul „Vigszház”.

Între altele scrie:

„Ungurii au vrut să ne dea o palmă dar' s'au batjocorit singuri. Barbaria și ospitalitatea maghiară, evident, sânt note ale aceleiasi coarde”.

Unde-i Consistorul nostru ?

Sub acest titlu primim dela un fruntaș al vieții noastre naționale bisericești următorul articol :

Opintirile dlui Varjassy, d'a împodobi comitatul nostru cu un număr mare de școale elementare de stat, cu limba de propunere maghiară, devin din zi ce trece tot mai intensive, ear' scopul ce-l urmărește, tot mai evident.

Să fim sinceri: tot pasul cu care mănăntea domnul Varjassy și confracții sei în șovinism pe terenul acțiunii de maghiarizare este a se scrie în contul păcatelor noastre, și în prima linie în contul aproape nemărginitei îndolențe, ce o dovedește consistorul diecesan în chestiunea ameliorării învățământului nostru popular.

Șiut este, că față de școalele noastre populare confesionale, cari toate sunt tot atâtea altare scumpe ale dulcii noastre limbi strămoșești, s'au pornit doue curente de concurență.

Curentul mai moderat este cel cu școalele comunale, o pornire destul de primejdioasă, dar' în urmările sale finale totuși mai inertă, pentru-că limba de propunere este cea românească în comune curat românești. S'a și înființat în scurt timp o seamă de școli comunale, mulțumită indiferențismului preoțimii locale și a consistorului diecesan.

Fumurile millenare au îmbătat însă cu desăvârșire pe unii archipatrioți și li-a dat altă direcțiune, după așteptările lor mai mult promițetoare pentru ținta lor predilectă: maghiarizarea populației nemaghiare. S'a pornit curentul înființării școalelor populare de stat prin părțile cele mai expuse locuite de naționalități, școli cu limba de propunere maghiară.

Știu că în decursul anului millenar s'a decis înființarea a 400 de școli de stat.

Față de o pornire cu scop atât de vedit, superioritățile și organele școlilor noastre confesionale române ar fi trebuit să se pună în picioare, spre

a pute purta lupta defensivă. Trebuia să se facă pregătirile recerute și apoi las' vină d-lor cu școalele de stat, să vedem ce spor o să facă.

Zisei, trebuiau să facă cei competenți pregătirile recerute spre întimpinarea introducerii școalelor de stat proiectate. Ca să nu scape cei interesați de răspundere prin simpla reflexiune: Ce fel de pregătiri să fim făcut? o să le expun numai decât, ce — aveau să facă — după modesta mea părere.

În comune, în cari avem școli bune și satisfăcătoare, cari sunt în stare a da loc la toți pruncii obligați la școală, fără a trece peste numărul de 60, e destul a ține viuă interesarea populației față de școala sa confesională, a griji de susținerea bunelor relațiuni între popor, învățator și preot. Atât de-ocamdată.

Vin la rând comunele noastre, cari n'au școli îndestul corăspunzătoare din oare-care punct de vedere. Aici trebuie să se facă tot posibilul și cu ori-ce preț, pentru sanarea grabnică a răului. Dacă mai trebuie vre-o școală ridicată, să se împrumute bani comunei din fondurile diecesane, chiar și pe lângă interese reduse, ori alt expedient să se afle, numai școala să fie înființată fără întârziere.

Cea mai mare atențiune și grije ar trebui dată însă comunelor, cari din cauza lipsei de mijloace, n'au școala lor proprie de fel, și numai ca așa numite „filii“ ale școalelor din comunele învecinate se fericesc. Și durere, în părțile Hălmagiului și Iosășelului avem comune de 3—500 de suflete, cari și azi sunt tot filii, neavând școala lor proprie.

Pentru atari comune trebuie să jertfim cu toții. Să aducă jertfe diecesane, să apelăm la societatea română să câștigăm resursele recerute pe ori-ce cale, numai școli confesionale fie cât de modeste, trebuie să capete și aceste comune misere.

E doară devisa Românilui: Unul pentru toți, și toți pentru unul“.

Arătai în acestea, din ce ar fi trebuit să constee pregătirile, ce avea să le facă consistorul diecesan față de pornirea cu școlile de stat.

Intreb: făcutu-s'a ceva?

Par'că aud stereotipul răspuns: da! Cum să nu: În magnis et voluisse sat est“ și pe basa aceasta deduc d-lor, că ar fi făcut ceva, deși de facto n'au făcut nimic.

Așa am rămas noi lăsați pradă dlui Varjassy, care, — spre a lui rușine căci doar de vre-o 10—12 ani e deja ca inspector — cu fală și satisfacție vestește în fața congregației întregi, cât de părăsite sunt școalele, cât de uitate sunt interesele cele mai sfinte ale poporului din partea celor îndatorăți să le îngrijească.

Cei 30 de asesori ai consistorului nu ved, nu știu asta?

Dacă consistorul nu-și va căuta de datorințele sale, rugăm pe Il. Sa dl Episcop diecesan să sară singur în apărarea celor mai vitale interese ale bisericii și neamului nostru, întru salvarea școlilor noastre confesionale.

Ești viguros, Prea Sfințite Părinte; pune-Te în fruntea noastră, pornește o mișcare socială în interesul ajutorării comunelor noastre sărace, să ne dăm singuraticii și corporațiuni, mic și mare, obolul nostru pe altarul dulcii noastre mame.

„Unul pentru toți, toți pentru unul“.

Fă, și posteritatea Te va binecuvânta. I.

Maghiarizarea în Bihor.

Ca document despre maghiarizarea tinerimei noastre școlare, prin forța inspectorilor de învățământ reg. din Ungaria, Vă rog cu stimă, să binevoiți a da loc în coloanele prețuitului nostru ziar „Tribuna Poporului“ ce redigeați următorului meu raport: Joi, 8/20 l. c., la oarele 8 a. m. a intrat în școala noastră din loc inspectorul de învățământ reg. al ertului Bihor, Sipos Orbán, unde am fost presinte eu, învățătorul nostru și vre-o 53 școlari.

Numitul inspector, după urcarea catedrei și facerea notițelor sale, de loc porcede cu

o voce impunătoare la conversare cu școlarii în limba maghiară. Văzând învățătorul, că inspectorul nu întreabă nimic din obiectele propuse și în limba maghiară și anume: cetirea, gramatica și geografia, se rugă a-i permite dînsului, pentru a întreba după metoda s'eu. — Abia după mai multe rugări îi succede a obține grația.

În ziua următoare Vineri, 9/21 l. c., prezentându-se în școala noastră mult on. domn Petru Serb, adm. ppresbiter, ca inspector de învățământ confesional, sub presidenția sa s'a ținut examenul semestral de vară, conform ordinațiunii consistoriale de d'to 7/19 Aprilie, Nr. 603/55 șc. 1897.

Prezenți au fost: dintre școlari 34 băieți, 16 fete, de tot 60, ear' ca oaspeți au participat: protopretorul, comitetul parochial, antistia comunală, medicul cercual, parochul gr.-cat. din loc, mai mulți neguțători și părinți ai școlarilor.

Răspunsurile bune ale școlarilor din toate studiile prescrie în planul de învățământ și din limba maghiară, întru atâta au mulțumit pe auditori, încât în fine notarul local dl Hanák Sándor, după exprimarea mulțumirei și bucuriei sale prin termeni aleși a remunerat școlarii cu 6 fl.

Prin acest examen, învățătorul nostru în prezența întregii inteligențe din Beliu, a dovedit precum și în anii precedenți, că școala noastră întru toate coresponde pretențiunilor legii. A arătat, că precum în trecut, așa și de presinte aceasta este întru adevăr de model.

Deci din acest rezultat s'au putut convinge toți cei prezenți, că nemulțumirea inspectorului reg. a fost lipsită de ori-ce basă; ea a provenit numai și numai din invidia ce o are față de progresul și învățământul ce au arătat școlarii și în limba lor maternă totdeauna; deci eu, care m'am convins din destul despre diligența de fer a învățătorului nostru Paul Gavrillette, și cu mine toți aceia, cari îi cunosc zelul și punctualitatea, ce a dovedit pe terenul învățământului de 30 ani decând ocupă dînsul catedra școalei noastre, recunoscute în anii trecuți chiar și de acest inspector reg., nu ne putem din destul mira, cum de d-sa de presinte nu-i îndestulit cu zelul lui. Ori poate și-a propus, că dacă în anul expirat i-a succedea a înființa aici școale de stat de fetițe, prin astfel de apucături doar' îi va succede a nimici cele trei școli confesionale deja existente de aici? și apoi pe teritorul uneia dintre acestea va edifica vre-o școală de stat?

Beliu, 13/25 Maiu 1897.

George Molnariu,
paroch gr.-or.

Tronul.

Doar un bătrân cercat, cu peri zăpadă,
Pe naltul unui tron e demn să șadă:
De mult pătruns de ce-i iertat și drept —
Ar ride blând când lașii nalță piept,
Și n'ar mai sta tremurător prin noapte
Să fure vântului bărfiri și soapte,
Căci gându-i temeri și nici uri nu 'ngână,
Stă mintea-i sie'și singură stăpână.

Pe un tron un pustnic doar e drept să șadă,
Li tace'n piept a patimilor sfadă, —
De-atâta traiu în viscole veghiat
În uragani stă necutremurat, —
Și dărz spre larg vâslind — el nu se teme
Când luntrea vieții sub talazuri geme, —
Doar ochi de vultur el repede 'n zări,
Cercetători — dar muți sub cercetări.

În cloot de rășboiu el nici să vadă,
Că dragii lui — cosiți zac toți grămadă,
Că ard potop a țării lui ogoare,
Că desnădejdea-l sângeră și 'l doare;
Și când norocul vieții i-se fărâmă —
Să nu se clătine stătând la cărmă.
A lui — răbdarea-i, lupta, datoria,
Iar ținta bravului vâslăș — vecia!

Carmen Sylva.

Poesii populare.

Mândruța mea lăsată,
Hai sărută-mă odată;
De când nu m'ai sărutat,
Buzele 'mi-s'au uscat,
Inimioara 'mi-a secat.

Tot mă mir și mă gândesc,
Încătrău să mai pornesc,
Cu mândra să mă 'ntălnesc,
Să-i spui numai trei cuvinte
Din dragostea dinainte.

Frunză verde de sâcară,
Vino tu, bade, pe sară,
Că bărbatu-i dus la moară, —
Pice peatra să-l omoare,
Acasă să nu mai vie,
Să-ți rămân, bădiță, ție.

— Spune-mi, măndro-adevărat,
Cu ce apă te-ai spălat,
De pe min' m'ai fermecat
De-am lăsat caru 'ncărcat,
Donghiul de fân negreblat
Și-am venit la tine'n sat?

— Eu, bădiță, drept 'ți-oiu spune:
Cu apă din trei fântâni,

Cu trei rugi, din trei grădini,
Când 'mi vedē să suspini.

Culese de G. Ormenișan, june. (Șeulia-de-câmpie.)

Măicuță, când m'ai făcut,
Șapte fire să fi rupt,
Șapte fire de ierbuță,
Să-ni fi pus la p. rinuță.

Doar aș fi mai cu noroc,
Arde-ar în pară și 'n foc,
Că n'avui parte din el
Barem cât de puținel.

Când s'a împărțit norocul
Eram dus pe câmp cu plugul,
Pe când am venit în sat,
Norocul s'a fost gătat
Num-o țiră 'mi-a rămas:
Traiul rău și cu năcaz.

Maică, decât m'ai făcut,
Mai bine m'ai fi perdut
Între două dealuri mari,
Să mă fac, maic'un stejar;

Călători și călătoare
Să se pună la răcoare

Și câți pe-acolo trecea,
D-tale-ți mulțumea.

Culese de Ioan Câmpean, june. (Tot d'acolo.)

CHIUITURI

Cât ti lumea și țara
Nu-i mândruță ca și-a mea.
În săptămâni de lucrat
Șede toată ziua 'n pat,
Ear' în zi de sârbătoare
Se scoală cu mândrul soare
Și se duce la oglindă,
Să se vadă rumenită,
Rumenită și albită,
Ca o ciună de urtă.

Of, mândruță, draga mea,
La fereastă eu voui sta
Și la tin' mă voui uita,
Ce pui tu pe fața ta
Rumenele și albele
Să te folosești cu ele,
Dar ai fi mai bin' făloasă,
O cămașă de țai coasă
Cu pățuri, cu sălbănaș,
Să fi ca un ingeraș.

Culese de Georgiu Rista, pedagog.

Gura păcatului adevăr grăește.

„Buda és Vidéke“, care e „organ al maghiarizării“, aduce un articol eșit din penan lui *Erdélyi Gyula*, redactorul numitei foi. Fiind-că e scris de un Maghiar născut ear' nu „făcut“ și fiind-că despre poporul maghiar cuprinde multe adevăruri, pe cari noi de multe-ori le-am spus, dar' n'au vrut să le priceapă, îl reproducem aci în întreagă estensiunea:

„Reuniunea școlară maghiară“ (Magyar Iskola Egyesület) întărită cu „Asociația maghiară“ (Magyar Egyesület) și-a ținut adunarea anuală generală. După rapoartele președintelui și ale secretarului, Reuniunea a fost învrednicită în anul trecut de o nepăsare totală. Să adaugem la aceasta cearta din Kulturregylet din Ardeal, decăderea celorlalte, vedem reoglindirea unei triste porniri sociale.

Ungaria e țeară *presidențială*, despre ce am mai scris și am recomandat, ca societățile să se contopească, pentru-că în starea lor de acum, nu se poate lucra nimic.

Gerloczy Károly (un anteluptător al maghiarizării Not. trad.) încă susține aceasta, dorința lui bine va fi, d. că o vor implini Reuniunile culturale și se vor preschimba cu totul mai ales cu organizarea centrului. (Reun. acestea de maghiarizare au fusionat deja. (Not. trad.)

Maghiarizarea, preschimbară în Maghiari merge încet. *Naționalitățile urâsc „limba țării“*. Ne acuză Europei, că noi voim cu mijloace forțate să le răpim limba. *S'o măr-turisim, că în ce privește maghiarizarea nu sântem destul de diplomați și nici societatea cultă nu ia parte în această muncă patriotică.*

Lăsarea de veacuri va fi foarte greu să o lecuești cu asile de copii, școlile nu sânt indestulitoare, ca Ungaria într'adevăr să devină maghiară. *Totul împrumutăm dela popoare străine și imitam și pentru o mică recunoștință europeană nebușeste fugim pe alunecășul sărăciei. Caracteristica, obiceiurile, caracterul nostru, sânt în decadență totală.* Ungurește cugetă foarte puțin și și mai puțin lucră unguerește. Suferim de frigurile pseudoculturai. *Știință, literatură, artă, toate numai unguerești nu sânt.* În locul năravurilor vechi au pășit păcatele timpului modern. Nu am aflat lumea cea mare, dar' lumea cea mică a noastră am pierdut-o. *Intr'adevăr în Asia trebuie să cauți pe Ma-*

ghiar, căci aici zău, puțin de tot vei descoperi. Expediția contelui Zichy Jenő aici nici atâta nu ar succede, cât a reușit în Asia. În cea din urmă casă a țeranului (paraszt ház), în cel mai maghiar ținut și puțin aflăm din ce-i maghiar. În bordeiul celui mai lipsit deodată cu paianginul a intrat și nebulia civilizației.

Oamenii sunt oameni jurnaliști. Se cugetă, vorbește și scriu la fel cu gazetăria superficială. Chiar și mințea sănătoasă a țeranului a nimicuit-o politica.

Sunt ținuturi, unde cuvântul țeran e ofensă, proprietar, cetățan și alte titluri își dau unul altuia.

Limba maghiară atât de puțin o știu acum, că acela care ar vré să arete, că o știe, se îngâmfa că e linguist și sub obrocul acesta fabrică cuvinte nouă în locul celor cunoscute de ori-ce Maghiar.

Etnografia, adunarea de proverbe, cântece populare și de obiceiuri populare, e curată comedie, în care figurează numai ignoți notorici.

Politica instrucțiunii publice și culturale, societățile de științe și literare, toate merg pe căi greșite. Spiritul și gândirea maghiară trebuie deshamate din cetățenia unui oraș „european“, trebuie mântuite limba și neamul de stricăciune. În literatură, știință și artă trebuie să creem pe basă maghiară.

Dacă ne vom face iar Maghiari, zău, din nou amuțim și pe Valah și pe Slovac și pe Neamt.

Maghiarizarea mai bine o poate mijloci clasa plugarilor avuți și a micilor proprietari; unde se serește, acolo o absoarbe seminția aceea, lângă care viețuește. Dacă prin calea colonizării sporim elementul maghiar în ținuturile nu de tot curat maghiare, așa pentru Maghiari care făcut mai mult decât ori-ce.

Să nisum într'acolo, ca să se întărească proprietatea mică și industria mică. Societatea și cei avuți pentru aceasta să jertfească.

Asilul, școala, biblioteca populară pot și face multe servicii, dar nu acesta e mijlocul adevărat, ci *inavățirea*. Pofțim numai și observați *băncile valahe din Ardeal.*

O recomandăm aceasta conducătorilor dela „Magyar iskola Egyesület“, lui „Országos nemzeti szövetség“, precum și reuniunilor culturale. Mai întâi *inavățirea* să ne apucăm de ridicarea stărei materiale, pentru-că numai acolo putem lucra cu asile, cu cărți, cu școale, unde e avere.

Afacerile bisericesti din Pecica.

Pecica-română, 18/30 Maiu.

Onorată Redacțiune!

După rapoartele ziaristice, Ven. Sinod eparchial arădan din acest an și-a exprimat „reprobarea față de purtarea nevrednică a preoților din Pecica“, cari tind a despoia poporul de dreptul electoral, pentru-că în Pecica nu s'a ținut sinod parochial alegător de deputați mireni sinodali pentru sinodul eparchial — și după-ce colegul meu, părintele Ioan Evtuțian în nr.ii 91 și 92 ai „Trib. Pop.“ a căutat a lămurî starea faptică prea unilateral și cam neobiectiv, rog On. Redacțiune a primi și dela mine lămurirea, ce urmează:

Nainte de toate să se știe, că în Pecica sântem trei parochii coordinați, cel mai bătrân e părintele Ștefan Tămășdan, care după statut și regulamentul pentru parochii e presidentul sinodului parochial și membru natural al comitetului parochial, urmează apoi după etate pâr. dl I. Evtuțian care după dispozițiunii consistoriale e conducătorul oficiului parochial, în fine urmez eu, care sânt numai paroch fungent.

Spre a ase desvinovați pe sine, conducătorul oficiului parochial pâr. I. Evtuțian afirmă, că a primit del. V. Consistor două ordinațiuni spre a le executa pe amândouă afirmative, — în uua și aceeași zi în 9/21 Martie a. c., pe uua la Pecica ear' pe ceea-laltă la Cenad, *zic afirmative*, căci mie nu-mi vine a crede, ca V. Consistor din nebăgare de seamă să fi produs confuziunea fixând mergerea părintelui Evtuțian, ca ex-mis consistorial la Cenad chiar pe ziua de 9/21 Martie, când dtsul în aceeași zi, după circularul de sub nr. 908, în calitate de conducător de oficiu par. avea să convoace sinodul par. alegător de deputați mireni la sinodul eparchial.

Dacă astfel vor fi fost dispozițiunile consistoriale, atunci urmează, că vina nu o purtăm noi toți preoții din Pecica pentru neconvocarea și neținerea sinodului par. electoral, ci o poartă și Ven. Consistor, și atunci vorbele grele „reprobarea“ și „nevrednică purtare“, improtocolate de către sinodul eparchial la adresa noastră, puteau să rămână pentru alte scene mai vrednice.

Părintele Evtuțian însă predă astfel lucrul ca să apară, că și eu sânt de vină pentru neținerea sinodului parochial electoral, când zice: „ca conducător al oficiului par. primind la 3/15 Martie a. c. circularul de sub nr. 908, prin care se îndrumă preoțimea (sic) a convoca în 9/21 Martie sinoadele electorale pe Dumineca a 3-a din post

(16/28 Martie), l-am comunicat și celorlalți doi colegi ai mei, cari l-au vidimat“.

Să nu mistificăm; căci treaba stă altcum. Circularul conține două afaceri: în partea primă el se referă la alegerea de deputați preoțesci în sinodul eparchial prin preoțime și la ziua ținerii colegiului preoțesc, — și oficiul par. era îndatorat a comuna circularul cu toți preoții din loc, spre a fi în-cunoștințați despre terminul și locul alegerii deputatului preoțesc, — dară nu pentru-ca toată preoțimea să convoace sinodul parochial electoral, căci în circular expres este scris, că sinoadele par. elect. pentru alegerea deput. la sinodul eparchial are să le convoace conducătorul oficiului parochial.

Este adevăr, că și eu am vidimat circularul luând spre știre ceea-ce îmi sunau mie, căci numai astfel am putut lua parte la colegiul preoțesc pentru alegerea deputatului preoțesc.

De altcum părintele Evtuțian, mie nici nu mi-a concretizat convocarea sinodului par. și nici n'am știut, că dtsul avea să meargă la Cenad, dară dtsul nici nu are dreptul de a ne concrede, căci sântem coordinați după regulament.

Evident, cât de justă e judecata sinodului eparchial încât ea mă privește pe mine.

Ori-cum a fost, faptul e, că Pecicanii n'au luat parte la alegerea de deputați mireni pentru sinodul eparchial, și s'a pus la cale astfel sfârș. țeară, și fără multă trudă și căutare, s'a aflat cel mai acomodată cal de bătaie, toată preoțimea din Pecica. Fără a se fi cercetat afacerea, și fără a se fi aflat, că ce și unde e cauza și că cine poartă vina, numai pe gura oratorilor a enunța vorbe atât de grave la adresa noastră, a preoțimii dintr'o întreagă comună, ca și când noi am fi adevărați făcători de rele, cei mai demoralizați, desbrăcați de tot caracterul, oare nu vedesc de ușurătate și superficialitate în culpă și lucrurilor?

Nu este adevăr, că noi preoțimea din Pecica tindem la restringerea dreptului electoral al poporului nostru, nici pe terenul bisericesc și nici pe cel național. Pe teren bisericesc ni-am îndeplinit datorințele otdeauna cu cea mai curată conștiință și sinceritate, propovăduind dreapta credință și moralul evanghelic, fără a căuta să caterisim prin vre-o scrisoare măcar și numai pe vr'un frate mai mic al nostru; pe teren național, fără speculă, sântem membri ai partidului național.

Ca să nu se poată repeți casuri ca cele întâmplate la Pecica în acest an, sinodul eparchial mai bine făcea, dacă căuta a se regula rapoartele oficiale dintre preoții parochi ai unei comune bisericesti, căci prin

Dincolo peste părtu
Badiu meu cosește grâu,
D'acolo plecai și eu
Cu plăcinta negustată,
Cu gura nesărutată.

Lelișoară, gură dulce,
Chiamă-mi dorul să se culce,
Că de-asară-i tot p'afară
Și mă tem, că îl perd eară,
Că-i prea gingaș, desmerdat
Tot la stn a fost datat,
Intre pupi de trandafiri
Lângă buze dulci, subțiri.

Ba io bade, bădișor,
Eu nu mă prind de-al tțeu dor
Că-i cu totul înfocat
Și mă arde n'nfăcărât,
De vrei, bade, să-l alin
Și să-l port la al meu stn,
Nu-l trimite singurel,
Vino tu, bade, cu el.

Foaie verde rosmarin,
Hai, măndro, să ne iubim,
C'amândoi ne potrivim
Și la stat și la umblat.
Și la haine de mbrăcat.

Măndruță cu ochii verzi
Eși în poartă de mă vezi,
Cum trec cu boii 'n livezi,
Eși afară din răsboiu,
Să-ți sărut buzele moi.

De s'ar paște fetele
Pe coaste, ca caprele,
Toată ziua n'aș lucra,
Ci la capre aș umbla.

Cine, bade, ne-a 'ntălnit
Fie-i trupul odihnit
Și sufletul ispășit,
Și cine ne-a despărțit
Fie-i moartea de cuțit
Fie-i trupul cât un brad,
Sufletul să-i meargă 'n iad.

Cine ne-a despărțit, bade,
Pice-i carnea de pe spate
Dărăburi și fășii late,
Cine ne-a despărțit, lele,
Pice-i carnea de pe șele
Dărăburi și bucățele.

Bate, Doamne, și mai lasă
Câte-o fetiță frumoasă,

Bate, Doamne, și mai ține
Câte-un bădișor ca mine.

Culese de Vasile Șimon June, (din Arad)

Mă dusei Vineri la țerg
Să ved boii cum se vënd,
Vacile cum se plătesc,
Mândrile cum se iubesc.

Vino, măndră, pân' la noi
De-ți cumpără păpuci noi,
Ca la noi nu vei afla,
Zece țeri de-i tot umbla.

Trag clopotele 'n Ineu,
Măndra-i lângă Munereu,
Dar' ea plânge și suspină,
Că gândește că-s de vină;
Eu măndră nu 'ți-s de vină,
Că eu măndră te-am rugat,
Numai tu n'ai ascultat.

Ai știut tu, măndro, bine
Că miluța dela mine
E ca umbra nukului
În postul Sănpetruului.

Plânge măndra cu bănat
După dorul ei, ce-i 'nalt,
Că ea dorul l-a scăpat,
Școală, măndro, nu zăcea,
Vino de vezi pe badea,
Numai o vorbă să-ți spună,
Să-i fie inima bună.

Fost-am eu în șezătoare,
La o măndră oare-care,
Dară măndra nu veni,
Vai urt mă păcăli.

Tot mă mir, măndro, de tine,
Că nu poți fără de mine,
Nici gardul să-l îngrădești,
Sau pe altul să iubești.

Măi bărbate, bărbătuț,
Lasă-mă să am drăguți,
Că te fac să nu auzi,
Să n'auzi și să nu vezi,
Că ți-oiu spune eu să crezi.

Culese de Ștefan Hov
(Inv. în Șilindia.)

regulamentul pentru parochii chestia nu e delegată. Fie-care paroch, ca mai competent, trebuie să aibă posibilitatea de a încurca cu votul sau la afacerile ponderabile ale comitetului par., afaceri biserică-școl., de avere bis., precum și la afacerile relig.-morale ale parochienilor sei, și sărător reprezentant firesc în com. parochial numai parochul lor poate fi, dela care azi se eschis prin regulamente și statut, comite fără ascultarea preoșimii dela comune, cu mai mulți preoși-parochi, — dar apoi tot acei preoși au să fie calul de bășcă pentru lucruri, cari nici n'au atârnat dela ei.

În loc de judecăți pripite, dela un corp matur, ca sinodul eparhial, așteptăm mai multă obiectivitate, sânge rece, calmitate și lucruri reale folositoare pentru biserică, — decât vorbă multă sărăcie.

Eu încă recomand, ca să se vindece cauzele, căci de bună-seamă efectele dela cauze atârnată.

Dr. Dem. Barbu,
paroch ort. rom.

Serbarea dela Brad.

Cil, 18 Maiu 1897.

Referitor la anunțul reproduc din „Revista Orăștiei” în prețuita noastră foaie din Arad „Tribuna Poporului”, cu privire la corul vocal rom.-gr.-or. de plugari bisericesc din Cil în protopresbiteratul Buteniului, și din Banat, vin a reporta următoarele.

Subscrisul am cetit în ziarul „Tribuna Poporului”, că corul din Cil s'ar prezenta pe ziua de 21 Maiu 1897 la serbătoria „Constantin și Elena” în orașelul Brad pentru a da un concert sub conducerea d-lui Dr. Constantin Groza, medic cercual în Gurahont, protopresbiteratul Halmagiului și Arpad Căcinea din Cil, fiind-că On. inteligentă română gr.-or. din Brad și giur, această zi o serbează cu mare bucurie și pompă ca patron al gimnasiunii rom.-gr.-or. din Brad.

Cu părere de rău trebuie să declar, că eu, ca preot local care conduc tinerimea și corul, nu am nici o cunoștință despre așa ceva, deși vorba a fost între coriștii din Cil, să meargă la Brad, dar durere, că nimenea nu ni-a adus nici o invitație ori programă despre o astfel de înmăreață ce se va serba la 21 Maiu a. c. în Brad, căci alt-cum, corul nostru cu mare bucurie ar fi primit această prețioasă invitație din partea On. inteligente române din Brad, spre a lua parte la o astfel de sărbătoare înmănată. On. public speriez, că ar fi fost foarte satisfăcut cu producțiunea corului din Cil, dacă era invitat de domni din

Brad conform anunțului din ziarele noastre românești.

Mai departe mă mir, cum și eu a cui înțelezere s'a publicat, că corul din Cil s'a declarat, că merge la Brad? deoarece corul nu a văzut nici pe dl Dr. Constantin Groza, nici pe dl protopop al Halmagiului la care comuna Cil nu aparține, ci la a Buteniului, asemenea nici dl Arpad Căcinea, nici unul nici altul, cu un cuvânt: nimeni nu a fost să vorbească cu corul din Cil.

Prin aceasta declar corul nostru din Cil de scusat înaintea On. public, fiind-că nu e vina, că nu se va prezenta la Brad conform anunțului din ziarele românești.

Cu deosebită stimă:

Nicolau Drăganca, preot gr.-or.

Doctorul de casă.

Contra arsului, cea mai bună doctorie casnică este următoarea: se ia o lingură de unt-de-lemn, una de grăsimă proaspătă de porc, una de var nestins, una de rachiu și una de zahăr pisat; acestea puse la un loc într'un vas, se amestecă bine până se face din ele o alifie și cu dinsa se unge locul ars, dimineața și seara.

Pentru întărirea dinților și ținererea lor curați. Să se ia piatră acra arsă pe vatră, Silvie, Ferea pământului, Chinina bună, Cuișoare, Tiperig, Simburi de masline și pâine arsă.

Toate acestea în deopotrivă catime, făcându-se praf subțire să se amestece la un loc și să se frece dinții; apoi să se clătească cu rachiu de drojdie de vin slabit puțin cu apă.

Urmând această curățire, se întăresc atât rădăcinile măselelor și dinților, cât și smalțul lor.

Umflarea ochilor se vindecă prin întrebuintarea mierii. — Pentru aceasta torni câte-va picături de miere curată și limpede în puțină apă caldă, amesteci bine cu un deget curat și scurgi în ochi câte-va picături din acest lichid de 4—5 ori pe zi, dintre cari una înaintea culcării. Câte-va minute după aceasta, ștergi umezeala ce se scurge în pleoape, fără a atinge lu-

mina ochilor. După câte-va zile bolnavul va fi vindecat.

Curgerea sângelui din nas. Scoți suferindu-l afară la aer, îl faci să șadă jos cu capul drept; aplici comprese reci pe frunte, arunci apă rece în obraz, injectezi în nas apă adstringentă sau acidulată (cu zamă de lămâie sau cu peatră acra). Îl faci să ridice brațele și să strângă nările. Tragi în nări praf de ipsos. Astupi nările cu dopuri de vată muiate în un sfert pahar de apă cu 15 picături de perclorură de fer sau cu antiperină (4 părți la 10 de apă).

I. de Alfonso.

FELURIMI

Încă o invențiune. Un Englez cu numele Wilcox, a inventat un condeiu electric. Să presupunem de pildă, că e noapte și trebuie să facem o notiță. Bine, dar' n'avem lumină la îndemână, ca astfel să putem scrie. Ce e de făcut? Liniștit luăm din buzunar un condeiu electric Wilcox, apăsăm pe un nasture și numai decât avem lumină, putem scrie cele de lipsă. Aproape de vîrfel condeului se află o lampă mică electrică, numai că un mărghitar. Lumina răspândită de această lampă este întărită de un reflector, astfel, că lampa e deajuns să lumineze locul din giurul penei, ca să se poată scrie.

Hârtia și viitorul. Când Chinezul Cse-Lün, înainte de asta cu două mii de ani, a inventat hârtia, desigur nu s'a gândit, că astăzi noi, începând dela pachetarea cașului, o vom folosi-o la toate-cele. Și la ce nu se întrebuintează azi hârtia? În America, dimineața se taie un arbore gigantic și-l duc îndată la fabrică, ear' seara arborele e deja prefăcut în hârtie, și ce e mai mult, pe această hârtie sunt deja tipărite cele mai proaspete noutăți. În locul păsărelelor ce cântau pe crengile arborelui acuma e acoperit cu litere! Întrebuintarea cea mai nouă a hârtiei este, că ea se folosește la fabricarea de chibrituri (aprinjoare) și la edificarea caselor. În Anglia din hârtie se pregătesc chibrituri. În America se edifică case din hârtie. Păreții acestor case nu sunt așa de subțiri ca o ploaie-două să-i spele, ei sunt groși de jumătate metru.

Casele acestea iarna sunt foarte călduroase, ear' vara răcoroase; așă e, că hârtia este rea conducătoare de căldură.

Dela sate.

(Din Homorod). Încă în anii trecuți Sașii s'au înțeles de a cere comasarea pământului, și numai din punct de vedere de a ruina și a strica pe Români; și-a ales deci majoritatea săsească inginer pe sasul Wagner din Sibiu, și mai departe prin a lor influință județ de sas Sander din Ibașfalău, tot Sibian de naștere. După măsurarea teritorului a urmat alegerea președintilor 4, un președinte și 2 membri suplenți, membri de încredere. La întrepunerea parochului între membri suplenți a ajuns și un Român, Nicolae Naghiu; curând după aceea 2 membri de preșuire au demisionat: Drotlef din Cincu-mic și Schobel din Sibiu, asemenea a demisionat și Bobosiu președintele, rămânând 3 locuri vacante. S'a încercat îndată bietul popor român cu preotul în frunte, ca cel puțin un Român să fie în locul unui președinte, deci a grăbit preotul pe la dl inginer Tilea, la profesorul Comșa, cari cu toată bunăvoința l-au îndrumat să mijlocească pe cale pacnică cu județul Sander, cu președintele tribunalului Vên András, rugându-se deci de județul, ca să binevoiască a propune pe dl paroch Nicolae Galea din Hundorf, preot pricepător la acestea și foarte onest, și aceasta i-s'a și promis. Când a fost să aleagă în locul celor 3 demisionați și să-i jure, i-au schimbat planul sașii din Homorod, și încă cu ură mare — nu s'au învoit deloc nici sașii, nici el.

dl avocat Simeon Demian, care fu chemat în preseara alegerii de proprietari români cari l-au și rugat ca să le apere dreptul lor în cauza comasării până la fine. Toată întrepunerea avocatului fu înzadar, căci neputându-se uni Sașii cu Români, i-a denumit județul și, ca sas, a delăturat pe dl Nicolae Galea, propunând pe Ambrosius din Cluj, pe Schuster din Șars și Casper din Cața, însă și-a dat cuvântul de onoare că la cas de nu se vor prezenta Ambrosius și Schuster până Marți în 18 Maiu la orele 8—9, va telegrafa d-lui Nicolae Galea. Ambrosius a sosit, Schuster nu a sosit Marți toată ziua, Mercuri asemenea până la 4 ore după amiază și așa cuvântul de onoare al județului a rămas de o parte și ca sas făcându pe voia preotului luteran Abraham, a amânat până ce a venit Schuster, căci planul lor a fost să nu între nici un Român. Acuma, cum nu o să fie viitor fatal pentru poporul român, inginer de sas, județ de sas și președinte de sas? Grijească și pe alte locuri Români — căci vai — planul și constituțiunea săsească e numai și numai ca să strice pe consătenii lor Români.

Homorod, 23 Maiu 1897.

Un proprietar Român.

(Școala de stat în Măderat.) În Măderat (com. Arad), comună curat românească cu 2000 loc., cari au 3 școli conf. după toate recerințele legii, — Ovreei și câțiva măestri s'au înțeles să ceară școală comunală. Comitetul comunal li-a răspuns, că neavând școlari de obligați căți cere legea, nu li-se poate implini cererea.

Să fi văzut la pire și denunțări, ba, au apelat la comisiunea administrativă comitatensă, ear' aceasta a impus școala comunală. Atunci ai nostri au protestat până la Minister, dar' — se înțelege — au fost încuviințată hotărîrea comitatului, respingând protestul sătenilor. — Cu toate acestea, comuna nu s'a învoit să contribuie cu nimic la susținerea școlii.

Cu chiu, cu vai, mai cerșind milă dela particulari și dela comitat, mai primind ajutoare dela „Emke”, dela „Kölcsy” și dela „Kárpáti egyet” etc., s'au susținut dela 1895 până azi. Dar' văzând că cu cerșitoria nu se mai pot ține, ear comuna nu vră să dea nici un ajutor, inspect. reg., de școală voește să o prefacă în școală de stat, dar' spre acest scop e de lipsă învoirea comitetului comunal, respective ajutorul comunei. Aici însă au dat de pedeci.

Comitetul comunal, în ședința dela 5 Maiu a. c., a decis: că comuna nici la un cas nu-și poate da învoirea la prefacerea școlii comunale în „școală de stat”, și aceasta cu atât mai vîrtos, că comuna nici că a recunoscut vreo-dată școala impusă de comitat, ca școală comunală; ear' referitor la cele 5% spese școlare impuse pe proprietarii de vii, comitetul comunal nu poate dispune. — Acest decis a fost părtiuit chiar și de proprietarii străini: Kristyory, Popp, Kaufmann etc., cari erau de față.

Președintele scaunului școlar, Ovreur Werner Heinrich, — frate cu cela dela care s'au vîndut boscărțile în săptămâna trecută — nici n'a așteptat să se trimită decisiul comitetului la locurile competente, ci a și alergat să prască pe la Arad. Inspectorul reg., ținând mult la ovreur Werner — nu știm din ce cauză — a și îndrumat pe pretorul să se prezente la fața locului, că doar' va pute el exopera învoirea comitetului, chiar și prin presionare.

La 27 Maiu n. s'a și prezentat pretorul la ședința comitetului convocată anume spre acel scop. Comitetul a ținut cu tărie decisiul adus în ședința dela 5 Maiu, mai adaugând: că comitetul ar pécătul grozav, ar face o fărădelege, ar minți, când ar zice: că nu e în stare a-și susține școlile, ci ar cere ajutorul statului; ar arăta un nepatriotism (?), când ar înșela banii statului, neavând lipsă de ei, — până când statul ar pute ajuta alte comune neputincioase, ci nu comuna noastră, care e

Doica Fira.*)

Ce-ai lucrat în astă seară,
Doică Firo vin' de joacă (1)
Am țesut o pânză rară,
Printre ițe printre spată,
Trece o iapă împedecată,
În mijlocul itelor,
Zace cuibul hîrților.
În marginea pânzii,
Paște gâsca puii.
Când nu s'ajuns bătătură,
Îndrugai o lână sură,
Dară fusul?
— Tot ca ursul!
Toarce, Firo și adună,
— Podul face pânză bună,
Tot în tîrg la Bucovet,
Unde are pânza preț.
Dai un cot,

Cu câte-un zlot,
Că e pânza bunișoară
Deși-i țesută cam rară.
Unde-a dat Fira cu acu,
Trece calu și cu capu,
Unde-a dat ea cu suveica,
Poate trece și bujleica.
Gura-i cremene ș'amară,
În casă e, de ocară,
Nu știe face-o prăjală,
A juca ea știe bine,
Nu o poate întrece nime.

I. Furdianu.

O glumă.

— Te asigur, sunt și soacre blânde ca o oaie.
— Cine e acel fericit care să aibă o asemenea soacră?
— Ei, — un miel!

*) Din colecțiunea poeziilor populare, adunate de elevii d-lui profesor I. Petranu.

(1) Șirul cu (1) se repetează după fie-care șir.

tu stare a susține școalele și fără ajutorul statului.

În 1895, când se pregătea deschiderea școlii ungurești, inspect. reg. a silit să se ridice — per abuzum — o sumă de 150 fl. din lada comunei, fără-ca acea sumă să mai fi fost restituită, deși comitetul a cerut n. ai de multe ori restituirea ei, de astă-dată comitetul a decis: ca președ. scaun. școlar să fie provocat, ca în termen de 15 zile să restituie suma de 150 fl., iar de nu, antistia comunală să plenipotențeze un avocat, care să încasseze suma numită, cu percente covenite, începând de când s'au ridicat banii.

Că ce va urma, vom vedea. Una însă e sigur, că ovreul Verner — fiind-că el a pus toată mașinaria în lucrare — va rămâne de rușine. Fiind până în anul trecut arăndatorul regaliilor din comună — și după-cum se scria, până erau jidani regaliști, erau domnii satelor — a dat domnilor dela cărmă să lu-teleagă, că el poate face ori-ce voește în sat, chiar și școală ungurească, — iar domni crezând că și azi sunt tot stările vechi, când ovreii dispuneau de săteni, i-s'au încrezut orbis — ovreului, i-au pus bani la dispoziție, fără a se controla întrebuintărea. — Și asta încă a făcut pe săteni să nu vadă cu ochi buni pe Jidan. — Deci, s'au decis, să nu mai cumpere nimic dela Ovreul Verner, că doar se va duce și el pe urma fratelui său.

Cale bună. Să nu-i mai auzim de veste.

De-o-camdată atâta. x. y.

Boroșineu, 17 Maiu 1897.

Pentru alegerea de protopop al Ienopolei azi s'a ținut aici sinod protopopesc, care a fost foarte bine cercetat.

După chemarea Duchului sfânt, membrii s'au întrunit la școală, unde administratorul protopopesc dl. Corneliu Ursuț bineventă pe adunați, accentuând scopul întrunirii și însemnătatea momentului.

După o consultare, membrii din cler trec în altă sală de învățământ și și aleg din stinul lor 12 apostoli membri în sinod. Reîntrunindu-se clerul cu mireni, emsit comisia care verifică alegerile mirenești. Acestea făcute, sinodul își alege membrii de comitet:

Din cler: Simion Cornea (Repsig), Vasile Balan (Ineu), Vasile Olariu (Zărand) și Florian Monția (Șicula).

Mireni: George Feier, avocat; Teodor Crișan, notar; Stefan Lele, notar; Pavel Duma, inv.; Roman Hanc, Mihai Curta, Pavel Simeon, Vasiliu Lucaiu, economi.

De epitropi se aleg: George Feier, adv.; Parteniu Zaslo, paroch, și Pavel Duma inv. — Membrul sinodal V. Olariu propune, ca sinodul să iee măsurile necesare pentru edificarea ori cumpărarea unei locuințe corespunzătoare pe seama noului protopop.

Simeon Cornea și George Feier răspund, că asemenea propuneri s'au făcut și în trecut, ba s'au luat și decisiuni, al căror rezultat e foarte neînsemnat decât să poată satisface acestei dorințe a sinodului.

Notarul Lele e mai energic; el zice: dacă în trecut nu s'a făcut, să facem noi acum.

La fine adm. protopopesc Ursuț ține cuvânt de încheiere, la care membrii răspund cu „să trăiască!” Imprăștiându-se sinodul, constituit în ședință, rămâne numai comitetul, care sub președintele natural și notarul V. Olariu, stipulează concursul pentru alegerea de protopopescbiter cu următoarele venituri: 1. Birul dela prooții din tract computat cu 72 fl.; 2. Din vizitele canonice 80 fl.; 3. Cuota consist. 500 fl.; 4. Spesele cancelariei 200 fl.; 5. Venitele din parochia Ineu cu sesia, bir, stole 1010 fl. (din care 1/2 ti compete veteranului domn protopresviter pensionat Ioan Cornea). Suma totală: 1357 fl. respective 1862 fl. Întreg protopopiatul Ienopolei își manifestă dorința ferbinte, de a avea în fruntea tractului un bărbat, care să ne reprezinte cu fală la ori-ce ocazie și să dea un nou avânt tuturor muncitorilor din via aceasta a Domnului.

PARTEA ECONOMICĂ

Despre fructe.

Fragile.

Fragile, acest fruct plăcut, cel din tâu care ni-l dă firea la reînnoirea primăverii, apar de sine în pădurile lumii noue, ca și în pădurile vechi ale pământului.

În toate vremile, fragile au fost bucuria copiilor, a păstorilor și a muncăcioșilor. Vulpile, albinele și păsările mănă fragile tot cu atâta bucurie ca și omul. Dar cultivarea a produs nenumerate feluri de fragi, care de care mai gustoase.

Din punctul de vedere al nutrimen-tului, acest product al naturii nu poate fi socotit ca bogat în materii nutritoare; dar, ca poamă, e stempător și nu face nici un rău, dacă nu se mănă în măsură prea mare. Cu deosebire în vremea căldurilor acest fruct este priincios, mai ales oamenilor sângioși.

Linée zice, că mănecarea fragilor împedecă lovirile de gută. După alții fragile ar vindeca boalele de ficat (maiu), oftică. Unica lor scădere este, că nu pot fi păstrate. Le împachetezi în frunză de viță și ori-ce îngrijire ai lua, este minune, dacă după două zile nu se vestejese și nu încep a putrezii. Prin urmare, fragile trebuiesc mănecate cât mai curând, după-ce au fost culese.

Smeura.

Smeura era comună prin renumitele grădini ale Greciei; astăzi o găsim foarte des în stare selbatecă, mai cu seamă prin pădurile din munți.

Fructul ei a fost cunoscut din vremile cele mai bătrâne și foarte mult prețuit. Smeura se coace cătră sfârșitul primăverii. Gustul ei este mai puțin plăcut decât al fragilor. Mirosul însă este mai pătrunzător. Smeura este foarte mult întrebuințată în fabricarea siropurilor. Din fructele ei se face și un fel de oțet, care, amestecat cu sirop de zahăr, formează o beutură acrișoară, ușor de preparat, cu deosebire gustată în timpul căldurilor.

Cireșele.

Pe nedrept se atribue proconsulului Luculus onoarea de a fi adus cireșul din Asia-mică în Europa. Acest pom crește în prisosință foarte mare în pădurile Franciei, așa că ar fi cu greu a susține, că este de obârșie străină.

Astăzi se cunosc mai bine de 50 soiuri de cireși, cari se deosebesc: în vișini și în cireși; mai sunt apoi cireșele pietroase și cireșele amare.

Gustul plăcut al acestor fructe face să fie căutate cu lăcomie, de avuți și de sêraci. Cireșele au multe însușiri: recoresc și potolesc setea. În deosebi vișinele sunt cele mai bune pentru sănătate, nu numai din pricina acrelei lor, dar mai cu seamă prin mistuirea lor. Cireșele dulci ca și cele petroase nu se mistuesc ușor și produc vermi.

Cireșele nu se pot păstra în stare bună, decât puține zile după-ce au fost culese, și sunt cu atât mai bune, cu cât sunt mai coapte.

Expozițiune agricolă.

Afară de expozițiunea de horticultură ce se va ține anul curent la Hamburg, societatea germană de agricultură a decis să țină o expozițiune agricolă, care va avea loc de la 17—21 Iunie st. n.

Expozițiunea va cuprinde 3 secțiuni mari și anume: 1. Secțiunea vitelor, unde se vor da ca premii pe lângă 8 medalii, 13 obiecte de artă, și premii bănești în valoare de 60.000 mărci.

Printre rasele cabaline, secțiunea va fi reprezentată prin caii de Prusia-orientală, de Hanovra, de Oldenburg și de Schlesving-Holstein Ministerul de reshoiu german, va expune de asemenea un număr oare-care de caii de serviciu și de remonță. Un concurs de tractiune va avea loc. Rasele bovine vor fi reprezentate prin vacile olandeze, de Simenthal Frisorg, de Oldenburg și câteva din rasa Durham pură sau corcită. Pentru boii de muncă se va ține un concurs de tractiune. Printre rasele ovine, merinosul va fi cu deosebire reprezentat. De asemenea și rasa porcină va fi bine reprezentată, căci Hamburgul și Impregiurimile lui sunt localități unde rasa porcină e foarte răspândită (500—1335 porci la 1000 locuitori). De altfel se știe că acest oraș este și unul din cele mai renumite pentru exportul mezeturilor.

II. Secțiunea produselor agricole va cuprinde toate semințele de cereale și cartofi ameliorați de cei mai buni agronomi. La această secțiune va fi atașată sub secțiunea viticulturii și a arboriculturii fructifere.

Tot această secțiune va cuprinde un grup al lăpteriei, unde vizitatorii pot gusta laptele și diferitele feluri de brânză; un grup al pescăriei și un grup al îngreșămintelor. În fine grupul conservelor alimentare destinate pentru export va arăta vizitatorilor formele sub care produsele agricole sunt mai căutate în străinătate.

III. În secțiunea a treia sunt instrumentele și mașinile agricole de toate speciile: pluguri, secerători, prășitori, treerători, pluguri cu abur, etc. Din acest program se poate vedea că toți acei ce se interesează de agricultura germană precum și acei ce voesc a studia modificățiunile de introdus în cultură, pot profita de această expozițiune.

Nr. 110—1897.

Concurs.

Devenind vacante unsprezece ajutoare la 25 fl. la an pentru învățacei meseriași români din Transilvania, din subvențiunea ce primește Asociațiunea spre acel scop dela societatea „Transilvania” din Bucu-rești, — se scrie concurs pentru conferirea acelor ajutoare cu începutul anului 1897.

Învățacei meseriași, cari doresc a reflecta la vre-unul dintre aceste ajutoare, au să înainteze pe lângă cerere următoarele documente:

1. Atestat de botez în original sau în copie legalizată;
  2. Testimoniu școlastic cel puțin de 4 clase elementare;
  3. Atestat, că se află deja lucrând la vre-un măiestru sau corporațiune și cu ce succes;
  4. Contract în original sau copie legalizată, încheiat cu măiestrul conform § lui 61 al legii industriale (Art. leg. XVII. 1884);
  5. Atestat de moralitate dela autoritatea locală competentă;
  6. Adevărință dela părinți sau tutori, că sunt decisi a-i lăsa la învățatură, până se vor perfecționa pe deplin.
- Cererile instruite cu aceste documente, să se înainteze la subsemnatul comitet până în 30 Iunie 1897. st. n.

Cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane, ținută la 8 Aprilie 1897.

Dr. H. Pușcariu m. p., vicepreședinte
Dr. V. Bologa m. p., secretar II.

Bibliografie.

A apărut „Monografia Institutului de Credă și Economie „Albina” 1872—1897, publicată din însărcinarea direcțiunii, de Petra Petrescu. Editura Institutului „Albina”, cu potretele membrilor în Direcțiune și ale membrilor fondatori, cu un sumar bogat, din care se constată activitatea institutului în timp de 25 ani, adevă delă înființarea lui până la finea anului trecut. În legătură cu istoricul institutului sunt anexate și următoarele momente mai însemnate din viața lui:

A. Scrisoarea lui V. Roman către Iacob Bologna. — B. Rugămintea către minister. — C. Programul, emis de către fondatori în Iulie 1871. — D. Registrul colecțiilor de acțiuni. — E. Apelul fondatorilor din 7 Septembrie 1871. — F. Consemnarea primilor acționari. — G. Consemnarea primilor deponenți din anul 1872. — H. a) Statutele institutului din 1871. — H. b) Statutele institutului din 1895. — I. Regulamentul de serviciu. — L. Statutele fondului de pensii ale funcționarilor. — M. Normativul pentru sistemizarea posturilor de funcționari. — N. Masa studenților. — O. Voci de presă. — Bilanțul I. cu 31 Decembrie 1873. — Bilanțul din 1896.

„BIBLIOTECA NOASTRĂ”

sub direcția lui E. Hodoș.

Dorința d'a ceti cărți plăcute, folositoare și ieftine se arată în măsură tot mai mare la publicul nostru român. Am ținut seamă de această dorință, și luând înțelegere cu câțiva prieteni literari, am întemeiat publicațiunea „Biblioteca Noastră”.

Seriile autorilor români, literatura populară și operele autorilor străini în traducere bine îngrijită, vor găsi loc în această „Biblioteca”. Se va îngriji, ca pe fie care lună să apară cel puțin un număr, cu prețul cel mai moderat posibil.

Se pot face și abonamente la „Biblioteca Noastră” pentru o serie de 5 și de 10 numere.

Seria de 5 costă 70 cr. sau 1 leu 75 de bani.
Seria de 10 costă fl. 1.40 sau 3.50 Lei.

Domnii abonenți primesc numerele franco imediat după-ce apar.

Abonamentele, și tot ce aparține „Bibliotecii Noastre”, se adresează la Caransebeș, către directorul publicațiunii E. Hodoș.

Sub presă: Ioan Hunyad, de Ios. Balan, cu două ilustrațiuni comandate anume pentru „Bibl. N.” — În pregătire: Simeon Balint, biografie cu un portret. Cestiumi de igienă, de Dr. C. Popasu. Poftă bună, de Zolt Hodoș. Din amintirile unui vânător, de I. Turghenev, cu portret și o notiță biografică.

— Realități și visări, novelete și schițe de Septimiu Sever Secula: O broșură elegantă și de un conținut interesant, apărută acum ca Nr. 1. din așa numita „Biblioteca Noastră”, sub direcțiunea d-lui Enea Hodoș, profesor în Caransebeș. Prețul broșurii e 14 cr. și se poate procura la directorul numitei biblioteci în Caransebeș și la toate librăriile.

— La librăria diecesană din Caransebeș se află:

Dr. Petru Barbu: „Religiunea în școala populară”, îndigetări metodice. Prețul 30 cr. Întâia carte de religione pentru școalele populare: „Istoriaire biblice”. Carte aprobată de ven. consistorii din Arad și Caransebeș. Legată costă 15 cr.; a doua carte de religione pentru școale populare: „Lecturiare bisericesti” (sub tipar); a treia carte de religione pentru școalele populare: „Catechismul”. Carte aprobată de ven. consistorii din Arad și Caransebeș. Prețul 20 cr.; „Manual de Istoria bisericesti” pentru școalele medii. Prețul 35 cr.

Ioșif Balan: „Fisica pentru școalele populare”, mecanica și căldura. Prețul 25 cr. „Datorințele vieții religioase-morale ale creștinului drept-credincios” este titlul unei cisticile bune și folositoare pentru poporul nostru și deosebit pentru școlari. Cartea cuprinde pe lângă o mică introducere în creștină, iubirea și speranța creștină: Simbolul credinței; Porunciile dumnezeiești, porunciile bisericesti; Faptele îndurării trupeshti, Faptele îndurării sufletești; Sfaturile evanghelice; Îngăduința domnească, Născătoarea de Dumnezeu, Doxologia. Cartea este tipărită cu multă grijă și pe hârtie foarte fină. Atragerea atențiunea preoțimeii și învățătorimeii noastre asupra acestei cărți, de altfel potrivită pentru premiarea școlariilor buni. Prețul cărții e 5 cr.; iar cu o iconiță foarte frumoasă executată în stilul bisericeii noastre, 7 cr. Dă vânzare la librăria diecesană, Caransebeș.

Amănunte

despre

Boala prințului moștenitor al României.

Marți s'a dat următorul buletin medical:

„Starea generală a A. S. R. este foarte satisfăcătoare. Somnul liniștit; pulsul bun. Respirațiunea adâncă și regulată. Temperatura încă a mai scăzut puțin de astă-diminează. Termometrul arată 37,4.

Dr. Cantacuzino, Dr. Kremnitz,
Dr. Buicliu.

Tot în această zi, la 11 ore noaptea, fo-
din București scriu următoarele:

„Pelerinajul continuă cu toate că cerul
morat și drumul anevoios din cauza ploii;
popor mult din cele mai îndepărtate maha-
le se duce la Cotroceni.

S'a observat prezența unui mare număr
de preoți.

Se crede că au fost eri la Cotroceni
aproape 20.000 oameni.

Printre mulțimea care se afla în curtea
palatului era și o delegațiune de țărani în
frunte cu un țăran Dumitru Niță Stoica,
în comuna Albești județul Muscel.

Dumitru Niță Stoica e un vânător țăran
care a luat o parte activă la o vânătoare
de urși organizată anul trecut de Alțeta Sa
regală în munții „Muscelului” și a fost de-
clarat de prințul moștenitor pentru destoi-
șia sa.

Delegațiunea a venit în numele sătenilor
din Albești pentru a cerceta de starea Au-
gustului bolnav.

Un demnitar al Palatului a întrebat pe
Stoica:

— Dar' de unde ați aflat d-voastră că
prințul e bolnav?

— Da cum să nu aflăm, boerule, că toată
țara a aflat de boala Măriei Sale. Oamenii
dela noi nici nu vroiau să creadă, că s'a
bolnăvit un tiner ca un brad de voinic,
și d'asia ne-au trimis aici să le ducem vorbă
sigură. De când a fost pe la noi Măria Sa
nu-l mai uită oamenii!

— Ei, acum le puteți duce veste bună
că a trecut primejdia.

— Dumnezeu să vă auză boierilor și să-i
dece noroc și sănătate!

— Dar' parale de drum aveți?

— Avem boerule; cum am venit cu
cheltuiala noastră, tot așa ne întoarcem:
nu ne lipsește nimic, slavă Domnului și
sănătate Măriei Sale!

Privitor la grija ce o are preoțimea pen-
tru sănătatea Prințului, ziarele bucureștene
au următoarele amănunte:

Pe șoseaua Cotroceni venea o trăsură în
care se aflau doi preoți îmbrăcați în odăjdii
purtând o icoană mare de aur.

Pe capra trăsorei un servitor bisericesc
cu un felinar aprins în mână.

Credincioșii își descoper capetele și-și
fac semnul crucei.

Trăsura intră în curtea palatului dela
Cotroceni.

Icoana e dela biserica Olari și reprezintă
pe Maica Domnului.

Se pretinde de cătră credincioși că icoana
e făcătoare de minuni.

Cu mare pompă preoții depun icoana în
capela palatului unde un nou serviciu divin
e oficiat de mai mulți preoți.

Insănătoșarea.

Doctorii au deplină încredere în mersul
boalei spre bine.

Buletinulde Mercuri 7 ore diminează este:
„Starea Alțetei Sale Regale e cât se poate
de satisfăcătoare.

„De 36 de ore deja temperatura se menține
în marginile normale. Acum termometrul
arată 37 de grade.

„Pulsul bun, respirațiunea liberă.

„Boala se poate considera ca ajunsă la in-
teputul perioadei de însănătoșare.”

Dr. Cantacuzino, Dr. Buicliu,
Dr. Kremnitz.

Când s'a comunicat acest buletin, la
palat a fost o bucurie nespusă.

Vestea s'a răspândit imediat în oraș,
producând o adâncă mulțumire în toate cla-
sele poporului.

Drul Leyden, din Berlin, a sosit Mercuri
seara la București, pentru a cerceta boala
prințului.

Șosind Mercuri în București, vestitul doctor
Leyden a vizitat îndată pe prințul, pe care
l'a declarat intrat în reconvalescență și a
lăudat felul cum doctorii români au tratat pe
augustul bolnav.

† IOAN DOLIAN.

Colaborator al „Tribunei”, de pe când
— la 1893 — redacția întreagă fusese pornită
la... Seghedin și apoi colaborator al „Tribunei
Poporului”, Ioan Dolian a cărui tristă încetare
din viață ni se anunță, lasă în urma sa re-
grete unanime.

A fost un amic credincios, și mai presus
de toate un publicist dela care toți au așteptat
însemnate servicii naționale, pentru-că
a fost un tiner și talentat și cu multă iubire
pentru cauză.

Era deja atins de boala crudă care nu iartă
incă astă iarnă când a respuns invitării noastre
a veni la Arad. N'a stat însă mult în redac-
ția noastră, căci boala îl copleșise. Mergând
acasă, la părinți, ne a mai trimis o singură
epistolă, sfâșietor de dureroasă... „Eu mă
sting încet, tata e mort în cealaltă odă...”
au fost cuvintele lui de adio.

Dormi în pace, suflet iubit!

Easă amănțul funebru dat de văduvă sa
mamă:

Ioan Dolean, jurist absolut, după un morb
îndelungat în an. 28. al vieții în 30 Maiu
st. n. a. e. provăzut cu sf. Sacramente și-a
dat blândul său suflet Creatorului. Osē-
mintei decedatului să vor astruca în 1-a
junie st. n. după amezai la 3 oare în ceme-
teriu gr. cat. par' S. misă pentru răpausul
decedatului se va servi la 2 junie st. n.
deminează la 8 oare în capela episcopoească
Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!
Gherla 30 Maiu 1897 Văduva Catarina Do-
lian născ. Fejër.

NOUTĂȚI

Arad, 4 Iunie n. 1897.

Iubirea cătră strămoși. Foile din Bucu-
rești scriu, că dl Hegel, cunoscutul statuar
autorul statuei lui Miron Costin din Iași,
lucrează actualmente la bustul lui Ienăchiță
Văcărescu. Acest bust se va inaugura la
toamnă, cu ocaziunea serbării de 100 ani
de-la moartea marelui literat. Această dată,
necunoscută până azi biografiilor lui Ienăchiță
Văcărescu, a fost precisată în mod docu-
mentat de cătră dl A. Urechia.

Români macedoneni și Grecii. „Gazeta
Macedoniei” a intervievat pe dl N. Dumba,
consilier intim al curții imperiale din Viena,
asupra chestiei Românilor macedoneni. Se
știe, că Excelența Sa este de origine Ro-
mân macedonean. Părerea sa este, că
Grecii, mai ales a-cum în urma războiului,
au tot interesul să se unească cu Români
în contra slavismului. Dl N. Dumba, între
altele a spus, că vina neunirei Grecilor și
a Românilor a fost în mare parte a pa-
triarchatului din Constantinopol, care a pus
interesele clerului grecesc mai pre sus
de interesele naționale și culturale ale Ro-
mânilor. Remediul rului ar consta în fap-
tul, că Grecii să nu mai încerce a acapara

biserica și școala, ei făcând parte dreaptă
și Românilor din Macedonia și din Epir, să
pună bazele alianței elementelor greco-ro-
mâne-albaneze. În același număr „Gazeta
Macedoniei” publică un apel în limbele ro-
mână, greacă și albaneză, îndemnând aceste
populațiuni să se unească pentru a face
față noiei situații create în urma înfrân-
gerii Greciei.

Doi oameni trăsnii. Primim următo-
rele: Venind dela Hălmagiu, femeia Maria
soția I. Achim Oncul și cu Constantin Oncul,
ambii din Tomești, cercul Baia-de-Criș, care
aduceau o vacă și 1 vițel dela tîrgul Hăl-
magiului, în drumul lor spre casă deodată
au fost trăsnii, cari au și căzut prada
morții imediat.

Kneip nu a murit, precum să vestise
prin telegrame greșite. Morbul în care zace
e însă destul de greu în considerarea vîr-
stei înaintate, fiind de 87 ani.

Cununie. Ieri în 3 Iunie s'a celebrat cu-
nunția dlui Dr. S. ver Ispravnic cu domni-
șoara Adriana Codreanu în biserica gr.-ort.
română din Siclău. După actul cununiei,
mulțimea oaspeților s'a întrunit la o masă
veselă, acoperită cu fel de fel de bunătați
de ale gustării. S'au ridicat multe toasturi
și s'au cetit și mai multe telegrame de felicitare.

Felicitările noastre!

Din tractul Albei-Iulia. Din incidentul
ducerii din fruntea noastră a mult iubitului
și distinsului nostru șef tractual N. Ivan,
grupul fruntașilor din tractul Albei-Iulia va
aranga un banchet Marți în 27 Maiu v.
(8 Iunie n.) la 2 ore p. m., în Alba-Iulia
grădina „Knapp”, la care se invită toți sti-
mătorii și amicii cauzei. Comitetul aran-
giator: G. Muncuș, președinte Irimie Ili-
escu, Candin C. Suciu.

Baronul Nopcea rămâne mai departe in-
tendant. Cetitorii noștri își vor aduce aminte
de fapăturile scandaloase ale baronului Nopcea,
intendantul operei din Budapesta, care abu-
sând de puterea sa, arangia supeuri în ca-
sina magnaților, unde erau oficioase și ba-
lerinele frumoase ale operei. Aproape toate
jurnalele din capitală, fără deosebire de par-
tid, au dat la lumină și condamnat purtarea
lui scandaloasă, ba un deputat a făcut chiar
interpelare în Dietă și era mai mult ca si-
gur, că Nopcea e pe ducă. Dar' vorba ro-
mânului: corb la corb nu scoate ochii. O
anchetă făcută eac'asa de ochii lumii, l'a
spălat de toate inviniurile și cum vestește
o foaie litografiată, demisiunea lui n'a fost
primită la locurile competente. Deci Nopcea
rămâne mai departe, poate invita și de aici
înainte balerinele la supeuri în casina mag-
naților, ear' morala publică spele-se pe
buze!

Biserică pe locul catastrofei din Paris.
Dela nenorocirea întemplată în strada Jean
Goujou darurile se fac pe întrecute. Aba-
tele Sardei numai dela credincioșii sei a
colectat 430.000 franci spre a zidi biserică
pe locul bazarului.

Președintele Franței și împăratul Ger-
maniei la Țarul. Se dă ca sigură știrea
că președintele Faure al Franței va sosi
la Petersburg în 25 Iuliu st. n., ear' după
dînsul imediat va vizita pe Țarul și împē-
ratul Wilhelm al Germaniei, care va asista
la marile manevre rusești din August în
giurul Bialistockului.

Coșnițe de vînzare. Dl Nicolae Poza din
Galeș (per Seliște, comitatul Sibiiului) ves-
tește, că are două coșnițe (pentru stupi),
nouve și încă neîntrebuțate, pe cari le
vinde cu preț moderat. Cei-ce doresc să le
cumpere, să se adreseze la sus-numitul.

Se caută doi tineri măiestri: un ferar
(four), care se pricepe la lucrarea trăsurilor,
și un lemnar (rotar), care știe să pregătească
coșuri pentru trăsuri. Amândoi pot să ca-
pete loc cu plată bună și să între numai
decât la măiestrul rotar: Ioan Vasii, în
Călimănești (România). Sodali sau calfe de
măiestri, cari doresc să ocupe aceste locuri
bine plătite, sau aceia, cari pot să reco-
mande asemenea tineri măiestri pricepători
în aceste două branșe: — să se adreseze
deci cât mai îngrabă la sus-numitul domn
măiestru în România.

Mulțumită publică.

Tuturor amicilor și cunoscuților, cari
și-au exprimat condolențe din incidentul
trecerii din viață a scumpului nostru de-
funkt Vasile S. Vesalon, student al facul-
tății teologice din Cernăuți, în deosebi Emi-
nenției Sale Domnului Metropolit al Bucu-
vinei, carele s'a îndurat preagrățios a ne
oferi gratuit cuartirul și întreținerea pe tim-
pul cât am stat în Cernăuți, Magnificenției
Lor Aglaia Kossowicz și verișoara pentru
deosebita îngrijire și tuturor acelora, cari
prin cooperarea Dlor au înălțat tristul act al
înmormântării, le aducem pe această cale
mulțumitele noastre.

Ilteu, 3 Iunie 1897.

Instristata familie.

ULTIME ȘTIRI

Viena, 3 Iunie.

Președintele parlamentului Austriac
a fost primit azi în audiență la Maj.
Sa unde a fost lăudat pentru condu-
cerea perseverantă, dar totodată Maj.
Sa a dat expresiune și păreri de
rău pentru nesuccesele din ședințele
acestei sesiuni.

Constantinopol, 3 Iunie

Români din Tesalia solicitează prin
memorande anexarea lor la Turcia.

Atena, 2 Iunie.

Comandantul Turcilor din Epir a
reportat la Constantinopol despre sub-
scrierea prolongării armistițiului. Re-
fugiații din Tesalia au primit epistole
în care li-se recomandă a se rein-
toarce în Tesalia.

Atena, 2 Iunie

Regele George a încunostiințat pe
ministrul-president, că în vederea si-
tuațiunii grele în care se află statul,
renunță dela o parte din lista sa ci-
vilă în favorul statului. Se lansează
știrea, ca și principele de coroană
Constantin pune la dispozițiunea sta-
tului o parte din apanagiul seu.
Sfântul Sinod, în ședința sa din 2
Iunie n. a exmis un circular cătră
cler, prin carele reprobă mișcarea
antidinastică ivită prin popor și avi-
sează preoțimea la înfrânarea acestei
mișcări pornită indirect în contra in-
tereselor vitale ale helenismului. În
circular se accentuează, că fiecare
membru din familia regală a servit
cauzei helenismului cu patriotism și
curată iubire de neam.

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianu.

Banca generală de asigurare mutuală.

(33) 12—

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă condițiunile cea mai favorabile:

1. în contra pericolului de foc și exploziune; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile etc;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri să dau, și oferte de asigurări să primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciomad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal prin

Agentura principală din Arad.

(Strada Széchenyi Nr. 1, casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan, etagiul al II.) precum și prin agenturile cereuale și speciale.

Văduva SÜTÖ IOSEFINA**Prăvălie de sticlărie și porcelan.**

Arad Strada Forray 2/c

Unde atârână deasupra ușei globul roșu de grădina.

N'are vetrină într'adevăr splendid arangiată, să află însă în deposit ori-ce cauți.

Sticlărie, porcelănărie și maiolica precum: Filingene pentru dus prânzul acasă, garnituri pentru ceaiu, cafea, moca și spălat, garnituri moderne maiolica pentru spălat, bere, vin, apă și liqueur în cel mai bogat asortiment.

Lampe de acătat și de masă, policandre și tot felul de lampe pentru bucătărie (cuiă) cu cele mai ieftine prețuri.

Mai departe atrag atențiunea Stbl. Domni birtași asupra paharelor și sticlilor mele de vin și bere cu prețuri ne mai pomenit de eftine.

(32) 10—

Cu toată stima

Ved. Sütö Iosefina.**Stefan L. Honisch****ATELIER DE FOTOGRAFIE ȘI ZUGRĂVIRE**

Arad, Templom-utca Nr. 4. vis-à-vis de palatul Minoritilor.

Pentru fotografiile sale artistice, pentru strămătate Majestatea Sa Regele Italiei. l-a numit membru al academiei de arte „Chieti“ ce stă sub patronatul său.

Vechia dorință a marelui public este împlinită; de aci încolo nu e nevoie de a plăti fotografiile cu un preț atât de scump.

Avisez deci pe onoratul public că am intrat în legătură statornică cu fabrica de articli de fotografiare din Paris.

Prin aceasta sunt în plăcuta poziție, că fotografiile comandate la mine, precum: *fotografii singurate, în grupe mari, în familie*, precum și condițiuni afară de atelierul meu, le execut cu un preț, până acum nemai auzit de ieftin, în ceea-ce dovedește următoarea notă a prețurilor:

6 bucați fotografi format	carte de vizită	acum fl.	2.50	mai nainte fl.	4.
6 " " "	cabinet	" "	6.—	" "	9
6 " " "	mare Makart	" "	8.—	" "	14
6 " " "	mic	" "	5.—	" "	8
6 " " "	Deudoir	" "	9.—	" "	18

Tot astfel icoane mai mari în comparație cu prețurile de până acum se execută mai ieftin cu 50%.

De 4 ani deja mă bucur de încrederea onor. public din Arad și numai bunei voințe a marelui public pot să mulțumesc succesele mele de până acum într'atâta că în viitorul cel mai apropiat voi continua într'un atelier mai mare și mai splendid tot ceea-ce 'mi-am eluptat în atelierul meu de până acum prin fotografiile mele bine succese.

Îmi iau deci voia a atrage din nou binevoitoarea atențiune a onor. public asupra notei de prețuri de mai sus, care va fi observată cu cea mai conștiincioasă punctualitate.

Cu distinsă stimă:

Stefan L. Honisch,

fotograf, membru al academiei de arte.

[54] 6—10

Mersul trenurilor**(Valabil dela 1 Maiu 1897.)****Dela Arad pleacă:****Cătră Budapesta:**

Trenul de Oradea-mare, dimineața	5.10
„ de povară, după amezai	3.56
„ accelerat, dimineața	8.18
„ de persoane, înainte de amezai	11.20
„ „ seara	9.35

Cătră Ardeal:

Tren de persoane dimineața	6.30
„ până la Soborșin după amezai	1.50
„ de persoane, după amezai	4.30
„ accelerat, seara	7.02
„ până la Radna, seara	6.40

Cătră Timișoara:

Tren de persoane, dimineața	6.20
„ „ înainte de amezai	11.25
„ omnibus, după amezai	5.—

Cătră Seghedin:

Tren de persoane dimineața	4.45
„ „ înainte de amezai	8.55
„ omnibus, după amezai	4.10

Cătră Brad:

Tren de persoane, dimineața	6.25
„ omnibus, înainte de amezai	11.52
„ de persoane, după amezai	5.10

La Arad sosește:**De cătră Budapesta:**

Trenul de persoane, dimineața	6.05
„ „ povară	9.10
„ „ persoane, după amezai	3.55
„ accelerat, seara	6.52
„ de persoane, seara	8.47

De cătră Ardeal:

Tren dela Soborșin, dimineața	6.54
„ accelerat, înainte de amezai	8.08
„ de persoane, înainte de amezai	10.50
„ de persoane, seara	8.55
„ dela Radna, după amezai	3.25

De cătră Timișoara:

Tren omnibus, înainte de amezai	10.43
„ de persoane, după amezai	3.44
„ „ noaptea	10.55

De cătră Seghedin:

Tren omnibus, dimineața	8.48
„ de persoane, după amezai	6.39
„ de persoane, noaptea	10.25

De cătră Brad:

Tren de persoane, dimineața	8.03
„ omnibus, înainte de amezai	11.—
„ de persoane, seara	6.44